

Kemisk test af 30 malinger

Syv anbefalinger til det politiske niveau
og ét til mærkningsordningerne.

Testen er et samarbejde mellem Forbrugerrådet Tænk og Teknologisk Institut, Henning Larsen og Aalborg Universitet.

Finansieret af den filantropiske forening Realdania og Grundejerforeningernes Investeringsfond.

Anbefalingerne er udarbejdet af Forbrugerrådet Tænk

November 2024

Forbrugerrådet Tænk har i 2024 offentliggjort en større test af 30 malinger på det danske marked.

Konklusionen er ganske klar:

Maling kan indeholde og afgasse mange kemikalier til luften, og der kan være tale om både sundhedsskadelige stoffer og stoffer, der kan være problematiske for miljøet.

Rådet til forbrugerne lyder:

- Luft ud, når du maler, bliv ved med at lufte ud et stykke tid bagefter, og lad gerne være med at opholde dig i de nymalede rum i nogle dage efter. Nypåført maling kan nemlig afgive masser af kemikalier til luften, særligt i de første dage.

I forbindelse med projektet har Forbrugerrådet Tænk også udarbejdet anbefalinger til det politiske niveau, og til sekretariaterne bag Svanemærket, EU-blomsten og indeklimamærket.

Forbrugerrådet Tænks test af de 30 malinger¹ til indendørs brug viser nemlig, at en stor del af de testede malinger indeholder potentielt sundheds- og miljøbelastende stoffer, som fx allergifremkaldende konserveringsmidler (BIT og MI), formaldehyd, PFAS og tungmetaller. VOC- og ammoniakafgasning kan også bedre reguleres for at minimere sundhedsrisici.

Testen viste også at der mangler data om malingernes klimabelastning (miljøvaredeklarationer - EPD'er).

For at øge beskyttelsen af forbrugernes sundhed og miljøet kan lovgivningen vedr. maling med fordel strammes op ved at stille skrapere krav til VOC-udledning, brugen af problematiske kemikalier som PFAS og BIT, bedre mærkningskrav, krav til obligatorisk klimabelastningsdokumentation, samt mere uafhængig testning og bedre certificering.

Disse tiltag vil kunne sikre, at malingsprodukter på markedet bliver sikrere og mere miljø- og klimavenlige. Gennemsigtigheden vil kunne give forbrugerne bedre muligheder for at træffe informerede valg.

I nedenstående er de otte anbefalinger uddybet. God læselyst!

Claus Jørgensen

Christel Søgaard Kirkeby

Projektchef

Projektleder

¹ <https://taenk.dk/test/maling>

Syv anbefalinger til det politiske niveau:

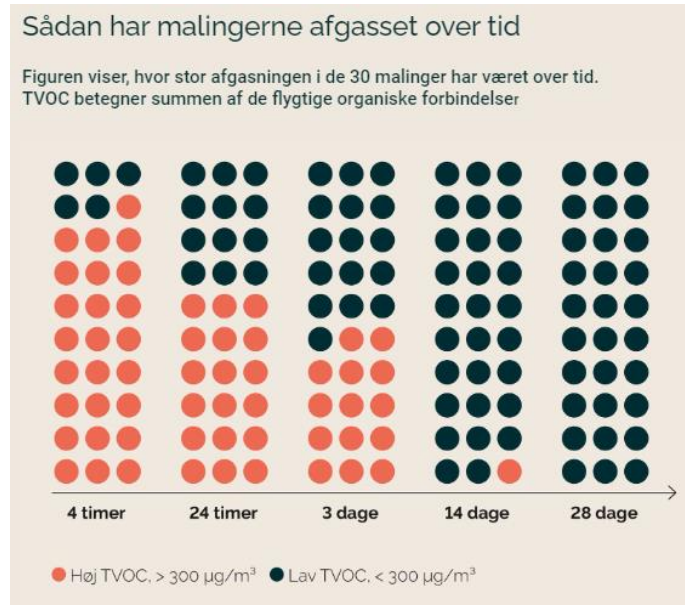
1. Skærpede krav til flygtige organiske forbindelser (VOC)

Problem:

Mange malinger afgiver høje niveauer af VOC'er, især i de første dage efter påføring, hvilket forringer indendørs luftkvalitet og kan medføre sundhedsproblemer.

Anbefaling:

- **Lavere VOC-grænser:** Reducer de maksimalt tilladte VOC-niveauer i maling, især for produkter beregnet til indendørs brug. Særligt oliemaling til træ/metal belaster indeklimaet voldsomt. Overvej at forbyde disse til indendørs brug.

- **Måling af VOC-emissioner** allerede fra dag 0 / dag 1 – det er her emissionerne er højest – der bør være en max grænse for hvad forbrugere udsættes for, mens de maler.
- **Overvej cocktaileffekt i indeklimaet:** Hvis indeklimaet skal beskyttes, er det summen af VOC for både grunder, vægmaling, panelmaling, loftsmaling osv., der tilsammen skal være inde for sikre niveauer. Den eksisterende regulering tager ikke tilstrækkeligt højde for dette.

2. Forbud mod PFAS i maling

Problem:

PFAS (høj TOF) er fundet i visse malinger. PFAS kan være skadelige for miljøet og menneskers sundhed. Udover en eventuel direkte udsættelse er produktion og bortskaffelse med til at bidrage til forurening med evighedskemikalierne. PFAS er ikke nødvendigt for malings funktion.

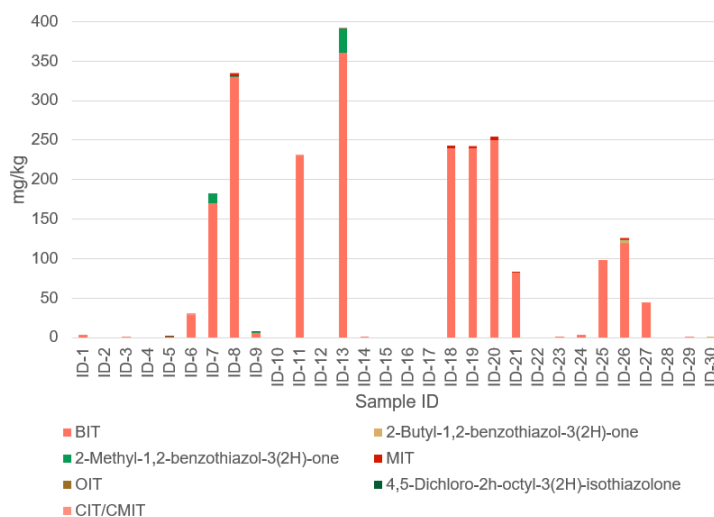
Anbefaling:

- **Totalforbud:** Indfør et fuldstændigt forbud mod brug af PFAS i alle typer maling.
- **Gradvis udfasning:** Hvis et totalforbud ikke er umiddelbart muligt, indfør en gradvis udfasning med klare tidsrammer og overgangsperioder. (Det er jo i forlængelse af PFAS restriktionsforslaget fra bl.a. Danmark).

3. Begrænsning af eller forbud mod brug af BIT og andre isothiazolinoner

Problem:

BIT (1,2-benzisothiazol-3(2H)-one) og andre isothiazolinoner er allergifremkaldende og kan forårsage hud- og luftvejssymptomer. Brugen af MI er faldet, men BIT bruges udbredt i maling, og det kan fordampe til indeklimaet, som testen fra Forbrugerrådet Tænk viser. Nye undersøgelser viser, at allergi overfor MI er faldet, men allergi overfor BIT er steget, i trit med stigende brug af BIT². Det betyder, at den nuværende brug ikke er sikker for forbrugere.

Anbefaling:

- **Strengere grænser:** Overvej forbud (det er jo muligt at lave maling uden) eller sænk de tilladte koncentrationer af BIT og lignende konserveringsmidler i maling.
- **Alternativer:** Fremme brugen af mindre allergifremkaldende alternativer gennem incitamenter og forskning.

4. Forbedret mærkningskrav

Problem:

Mange malinger indeholder skadelige kemikalier, men disse er ikke altid klart angivet på emballagen, hvilket gør det svært for forbrugerne at træffe informerede valg. Ammoniak kan afgasse fra maling, og sammen med VOC betyder det, at der er behov for bedre mærkning om forholdsregler under og efter brug.

Anbefaling:

- **Fuld ingrediensliste:** Alle tilsatte kemikalier, inklusive BIT og PFAS, skal være tydeligt opført på malingens etiket, så forbrugerne kan se hvad der er tilsat, og dermed kan tage et oplyst valg. Det findes allerede på nogle malinger.
- **Standardiserede advarsler:** Overvej om der skal kommunikeres tydeligere vedr. forbrugernes forholdsregler. Fx i form af tydelige anvisninger (fx på låget) om grundig

² <https://www.videncenterforallergi.dk/kontaktallergi-over-for-isothiazolinoner-paa-tvaers-af-europa/>

udluftning, og opfordring til at man helst ikke skal opholde sig i nymalede rum i de første 3 dage.

- **Miljø- og sundhedscertificering:** Fremhæv miljøvenlige og lav-VOC produkter med certificeringer som Svanemærket eller EU-Blomsten, Asthma Allergy Nordic (fx igennem kampagner).

5. Obligatorisk krav om EPDer

Problem: Der er generelt en mangel på EPDer for malingerne i testen, men det gør sig også gældende for mange andre gør-det-selv produkter. Det gør det vanskeligt at gennemskue klimabelastningen for produktet.

Anbefaling:

- **Harmoniser data i EPD'er:** Gør dem sammenlignelige.
- **Mere viden:** Skaf mere viden om plantebaserede malingers klimaaftryk.
- **Viden tilgængelig før markedsføring:** Stil krav til at der skal foreligge en EPD inden markedsføring af malingen og alle andre gør-det-selv produkter, og om at de skal være tilgængelige for alm. forbrugere.

6. Bedre kontrol med markedsføringspåstande

Problem: Malingproducenter kan fremsætte vildledende påstande, såsom "allergivenlig", selvom produktet indeholder allergifremkaldende stoffer under og efter påføring.

Anbefaling:

- **Regulering af påstande:** Allergivenlig efter 14 dage – duer ikke.
- **Sanktioner:** Der er brug for mere kontrol af og sanktioner for virksomheder, der fremsætter vildledende eller falske påstande om deres produkter.

7. Langsigtet overvågning og forskning

Problem: Forbrugerrådet Tænk har testet 30 malinger – væg og træ&metal, men hvordan ser det ud med andre malingsprodukter, og i det hele taget, hvordan ser det ud med gør-det-selv produkterne? Og der er stadig mange ukendte virkninger af kemikalier i disse produkter på lang sigt for både mennesker og miljø.

Anbefaling:

- **Flere test:** Hvordan ser det ud med gulvmaling/lak, udendørsmaling og de mange andre malingsprodukter, og gør-det-selv produkterne?
- **Forskning:** Finansier og understøt flere test og langsigtede studier om de sundheds- og miljømæssige virkninger af maling indendørs/udendørs. Og alle andre gør-det-selv produkter.

Anbefalinger til mærkningsordninger

8. Miljø- og allergimærker

Testen af malingerne viste, at mærkningsordningerne Svanemærket / EU-blomsten / Indeklimamærket ikke nødvendigvis sikrer de bedste kemivalg. Der er flere initiativer, der vil kunne styrke mærkerne:

- Forbyd allergifremkaldende isothiazolinoner.
- Stil krav til ammoniakafgasning.
- Stil krav til afgangningen også dag 0 og dag 1.
- Forbyd (er sket i Svanemærkede malinger) PFAS. Kræv dokumentation vedr. PFAS (lav TOF).
- Gør det let for forbrugerne at tjekke produkternes godkendelse og overvej fuld kemi-deklaration.

Mere viden og kontakt:

- Claus Jørgensen, projektchef, cj@fbr.dk
- Christel Søgaard Kirkeby, csk@fbr.dk

Stort tak for finansiering til:

Realdania

Grundejernes investeringsfond

 GRUNDEJERNES
INVESTERINGSFOND